

סוכה (ב.)

משנה. רבי אליעזר אומר: ארבע עשרה סעודות חייב אדם לאכול בסוכה, אחת ביום ואחת בלילה. וחכמים אומרים: אין לדבר קצבה, חוץ מלילי יום טוב ראשון של חג בלבד. ועוד אמר רבי אליעזר: מי שלא אכל [לילי] יום טוב הראשון - ישלים לילי יום טוב האחרון של חג. וחכמים אומרים: אין לדבר תשלומין, ועל זה נאמר מעות לא יוכל לתקן והסרון לא יוכל להמנות.

גמ' ועוד אמר רבי אליעזר. והא אמר רבי אליעזר: ארבע עשרה סעודות חייב אדם לאכול בסוכה, אחת ביום ואחת בלילה! - אמר בירא אמר רב אמי: חזר בו רבי אליעזר.

רש"י

והאמר ר' אליעזר ארבע עשרה סעודות חייב אדם לאכול בסוכה - וכיון דציוס אחרון לא בסוכה יתיב, ואם יש צד לשם מלוא עובר על צל תוסף - מאי השלמה דסוכה איכא הכא? אמר בירא - שם חכם.

חזר צו ר' אליעזר - אלל חכמים, לומר שאין לדבר קצבה, ואם רלה להתענות - יתענה, חוץ מלילי יום טוב הראשון, ובהא מיהא פליג עלייהו, דקסבר: יש לה תשלומין, כמו שיש תשלומין לקרבנות יום ראשון אף ציוס טוב האחרון.

תוספות (ש)

חזר צו ר' אליעזר - אלל חכמים לומר שאין לדבר קצבה ואם רלה להתענות יתענה חוץ מלילי י"ט הראשון ובהא מיהא פליג עלייהו דקסבר יש לה תשלומין כמו שיש תשלומין לקרבן י"ט ראשון אף צ"ט אחרון כך פי' בקונטרס ולישנא דישלים ואם השלים לא משמע כלל לשון תשלומין אלא לשון השלמה חשבון של י"ד סעודות ועוד כיון דממלא ילפינן לא מלינן שיהא תשלומין למלוא של לילה הראשון של פסח ועוד דמשמע קלת צירושלמי דבעי כזית דגן לסעודת י"ט הראשון של חג כמו גבי מלוא והכא אמרי' דישלים צמיני תרגימא ועוד מטובדא דאפטרופוס של אגריפס משמע דלא פטר ר' אליעזר בסעודה אחת לכך נראה לפרש חזר צו ר' אליעזר ממה שהיה מלריך סוכה ולעולם י"ד סעודות בעי וצירושלמי משני אמר ר' אחא למלוא חסובה כלומר לכתחילה לריך לאכול בסוכה ואם לא אכל משלים צמיני בלא סוכה.

חשבון כעין תדורו - צירושלמי יליף בגזרה שוה נאמר כאן חשבון ונאמר להלן ופתח אהל מועד חשבון יומם ולילה שצעת יומם מה ישיבה שנאמרה להלן עשה צה את הלילות צמיני אף ישיבה האמורה כאן עשה צה לילות צמיני ...

ויקרא פרק כג

(לב) שבת שבתון הוא לכם וענייתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם:

רש"י צראשית פרק א

ולחשך קרא לילה - לעולם אור תחלה ואח"כ חשך: ויהי ערב ויהי צקר - אין כתיב כאן ויהי לילה ויהי יום אלא ויהי ערב, שהעריב יום ראשון ושקע האור, ויהי צוקר, צוקרו של לילה, שעלה עמוד השחר. הרי הושלם יום א' מן ה' ימים שאמר הק' צ' הדצרות, ואח"כ התחיל יום שיני, ויאמר אלהים יהי רקיע. ולא צא הכתוב לומר שהערב והצקר יום אחד הם, כי לא הצרכנו לפרש אלא היאך היו ששה ימים, שהצקר יום וגמרה הלילה, הרי נגמר יום אחד והתחיל יום שיני: (ו) ויאמר אלהים יהי רקיע - לאחר שנגמר יום ראשון לצוקרו ויאמר אלהים:

תמורה (ד.)

משום דבקדשים לילה הולך אחר היום